

## Опис навчальної дисципліни «Етичні проблеми сучасного суспільства»

**П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання НПП:** Головіна Наталя Ігорівна, кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії.

**Кафедра:** філософії (ауд. 303, 304 навчального корпусу №2)

**Факультет:** історії та географії

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Назва освітньої (освітніх) програми (програм), для якої (яких) пропонується НД:</b> «Середня освіта. Історія», «Історія та археологія».                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Мета:</b> поглиблення професійної підготовки студентів на основі визначення практичності етичної теорії, моральних колізій різних соціальних практик у світлі нагальної потреби сьогодення.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Рівень вищої освіти:</b> перший (бакалаврський)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Семестр:</b> 4<br><b>Статус НД:</b> вибіркова<br><b>Кількість кредитів/годин:</b> 4/120<br><b>Види індивідуальних завдань:</b> індивідуальне навчально-дослідницьке завдання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни:</b><br>- навчальні курси для ЗЗСО: «Історія», «Людина і світ», «Громадянська освіта»;<br>- навчальні курси для ЗВО: «Історія національної культури».                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Мова викладання:</b> українська                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Очікувані результати навчання(РНД):</b><br>1. Вільно володіти базовим категоріальним апаратом етики.<br>2. Визначати сенс інтелектуального і соціокультурного призначення етики, її пізнавальних та культурних можливостей, історичної ролі.<br>3. Орієнтуватись в основних напрямках та тенденціях сучасного етичного дискурсу, їх зв'язках із попередньою інтелектуальною історією.<br>4. Аналізувати моральні проблеми сучасного суспільства крізь призму етичної теорії.<br>5. Застосовувати етичні знання у практиці професійної діяльності, взаєморозуміння, лідерства, управління і вирішення конфліктів.<br>6. Уміти застосовувати набуті знання для збагачення власної культури і формування соціокультурного середовища. |
| <b>Вид підсумкового контролю:</b> залік                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Теми аудиторних занять та самостійної роботи:</b><br>Предмет і завдання курсу «Етичні проблеми сучасного суспільства». Передісторія сучасної етики. Сучасні етичні концепції. Сутність, структура та функції моралі в контексті сучасності. Категорії етики та моральної свідомості. Моральні проблеми людської діяльності і спілкування. Глобалізація і криза моральних систем у сучасних цивілізаціях. Розвиток науки і техніки: «гарячі точки морального фронту». Пріоритет особистості в XX-XXI столітті і нові проблеми. Прикладний аспект сучасної етики. Спеціальні теорії прикладної етики: біо- та екоетика. Спеціальні теорії прикладної етики: соціальна етика, корпоративна етика, інформаційна етика. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Форми і методи навчання:</b><br><i>Форми організації навчання:</i> лекції (проблемна лекція, мультимедійна лекція-візуалізація); семінари; самостійна робота студентів ( аудиторна, поза аудиторна, науково-дослідна робота студентів).<br><i>Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів:</i> проблемного навчання ( проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія), дослідницький (наукові доповіді, виконання індивідуального навчально-дослідного завдання).                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

*Методичні прийоми як компоненти методів:* вербальні (розповідь, пояснення, дискусія); ілюстративне-демонстраційні, прикладні (вправи, практичні завдання).

**Система оцінювання:**

–**методи оцінювання:** усне та письмове опитування, тестування, виконання практичних завдань, завдань для самостійної роботи, завдань модульної контрольної роботи.

– **критерії оцінювання:**

| <i>Сума балів, накопичених студентом у процесі вивчення навчальної дисципліни</i> | <i>Рівень досягнення студентом запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 90 – 100                                                                          | Студент демонструє високий рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, а саме: вільно володіє базовим категоріальним апаратом і основною проблематикою етики як філософської науки; визначає моральні проблеми сучасного суспільства крізь призму етичної теорії; вільно орієнтується в основних напрямках та тенденціях сучасного етичного дискурсу; виявляє готовність застосовувати етичні знання у практиці професійної діяльності, для збагачення власної культури, та формування соціокультурного середовища. |
| 75 – 89                                                                           | Студент виявляє достатній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, а саме: в цілому володіє базовим категоріальним апаратом і основною проблематикою етики як філософської науки; визначає основні моральні проблеми сучасного суспільства крізь призму етичної теорії; в цілому орієнтується в основних напрямках та тенденціях сучасного етичного дискурсу; виявляє готовність застосовувати етичні знання у практиці професійної діяльності, для збагачення власної культури, та формування соціокультурного середовища.                  |
| 60 – 89                                                                           | Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни, а саме: володіє деякими базовими категоріями і проблемами етики як філософської науки; визначає деякі моральні проблеми сучасного суспільства; орієнтується в деяких основних напрямках та тенденціях сучасного етичного дискурсу, усвідомлює можливість застосовувати етичні знання у практиці професійної діяльності.                                                                                                                                                                                               |
| 35 – 59                                                                           | Ряд запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни відсутні.. Знання понятійне-термінологічного апарату і проблематики етики як філософської науки; моральних проблем сучасного суспільства; основних напрямів і тенденцій сучасного етичного дискурсу на низькому рівні. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом.                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 0 – 34                                                                            | Результати навчання практично відсутні. Студент не володіє понятійне-термінологічним апаратом і проблематики етики як філософської науки; не визначає моральних проблеми сучасного суспільства; не орієнтується в основних напрямках та тенденціях сучасного етичного дискурсу .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

**Основні інформаційні джерела:**

1. Головіна Н.І. Моральні проблеми сучасного суспільства і статус етики. *Філософські обрії* : Наук.-теорет. журн. / Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди; НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Вип. 38. К. ; Полтава, 2017. С. 112-121.
2. Головіна Н.І. Регулятивний потенціал інформаційної етики. *Філософські обрії* : Наук.-теорет. журн. / Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди; НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Вип. 42. К. ; Полтава, 2019. С. 160-164.
3. Малахов В. А. Етика : курс лекцій. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 214 с.
4. Прикладна етика: Навчальний посібник/ Аболіна Т. Г., Нападиста В. Г., Рихліцька О. Д та ін., за заг. ред. Панченко В. І. К.: «Центр учбової літератури», 2012. 392 с.
5. Тофтул М.Г. Етика: Навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія», 2011. 440 с.

**Електронні ресурси:**

1. Тофтул М. Г. Етика особистісних стосунків. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка* . 2014. Вип. 6. С. 20-23.  
Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU\\_2014\\_6\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2014_6_6)
2. [http://megalib.com.ua/book/33\\_Prikladna\\_etika.html](http://megalib.com.ua/book/33_Prikladna_etika.html)
3. [https://pidruchniki.com/17800309/etika\\_ta\\_estetika/vstup\\_prikladna\\_etika](https://pidruchniki.com/17800309/etika_ta_estetika/vstup_prikladna_etika)
4. <https://www.twirpx.com/files/science/phylosophy/ethest/ethics/applied/>

**Забезпечення:** навчальний контент з дисципліни, мультимедійне обладнання, мультимедійний супровід (презентації в Power Point), контрольні роботи, тести.